

Kiss Ferenc (1860–1952) emlékezete

Az Országos Erdészeti Egyesület idei, 135. vándorgyűlésének lélekemelő programja volt a szilsárkányi. A vándorgyűlés valamennyi résztvevője együtt emlékezett szakmánk kiemelkedő alakjára szülőházánál. Munkásságát dr. Fírbás Oszkár méltatta, amely megjelent az Erdészeti Lapok hasábjain. Kiss Ferenc a Kisalföldön, Szilsárkányban született, de a Dél-Alföldön alkotott maradandót. Rendkívül gazdag, kiemelkedő életpályáját jelzi, hogy a szegedi egyetem 1939-ben díszdoktorrá avatta, az OEE pedig 1940-ben a legmagasabb kitüntetésben részesítette, tiszteletbeli tag címet adományozott részére. Nevére, munkásságára számtalan emlékhely emlékeztet szülőfalujában és a Dél-Alföldön egyaránt.

Szilsárkányban még ma is áll szülőháza, az ország egyetlen emlékháza, amely egyúttal erdészeti emlék is. Ebből az egyszerű kis parasztházból indult eredményekben gazdag életpályája. A házat a Kisalföldi Erdőgazdasági Rt. állította helyre, amely tájházként várja a látogatókat. Halálának 25. évfordulóján, 1977-ben az OEE emléktáblával jelölte meg Szilsárkányban azt a régi iskolaépületet, amelyben Kiss Ferenc az elemi iskoláit végezte. Ez az épület ma óvodaként működik. Legutóbb a vándorgyűlés résztvevői szülőháza udvarán avattak emlékoszlopot.

A szegedi Erdészeti Technikum 1960-ban vette fel Kiss Ferenc nevét, majd a főépület előtt 1961-ben avatták fel a névadó kőből készült mellszobrát, Madarassy Walter alkotását. A névadó születésnapján (április 24.) rendezik meg az iskola a „Kiss Ferenc Napot”. Ekkor adják át a legjobb végzős tanulónak a tanári kar döntése alapján a Kiss Ferenc-díjat.

Szeged belvárosában, a Tisza Lajos körút 56. sz. alatt található egykori lakóháza, a Reök-palota, amelynek falára az OEE Kiss Ferenc halálának 30. évfordulóján emléktáblát avatott. Ugyanekkor helyeztek el egy másik emléktáblát Szegeden, a Belvárosi temető egyik kriptáján, ahol Kiss Ferenc végső nyughelye van. Ezt 1980-ban agrártörténeti emlékké nyilvánították. Ugyancsak szegedi vonatkozású, hogy a Csongrád megyei Természetvédelmi Egyesület 1987-ben az ő nevét vette fel.

Kiss Ferenc tevékenységének jelentős része köthető a mai Ásotthalom területéhez. A település szélén állt egyko-

ri tanyája, amelyet közel egy évtizede bontottak le. A település határában, a Szegedet Bajával összekötő út mentén található a Kiss Ferenc Emlékerdő, amely Csongrád megye egyik legkorábban – 1944-ben védetté nyilvánított területe. A terület névadója még 1886-ban, a szegedi erdők állami kezelésbe vételekor jelölte ki ezt az erdőrészt annak megőrkítésére, hogy ebben az időben milyen erdők jellemezték a környéket. Halálának 25. évfordulóján, 1977-ben a közút közelében egy emlékoszlopot avattak, amelyet Cs. Kovács

László szobrászművész alkotása, egy bronz portréja díszít. Kiss Ferencet több helyen említik „a szegedi erdők atyja”-ként, amely elnevezés Móra Ferenc író-tól származik. Ez a felirat olvasható az emlékoszlopon is.

Ásotthalmon 1978 augusztusában utat neveztek el Kiss Ferencről. Ezen az úton található az erdészeti szakiskola is, melyet a névadó hajdan sokszor meglátogatott. A helyi általános iskola nevelőtestülete a szülőkkel és a diákokkal egyetértve 2000 júniusában határozott Kiss Ferenc nevének felvételéről, amelyet a képviselőtestület 2000. augusztus 28-án hagyott jóvá. A névadó ünnepségre 2001. március 18-án került sor. Ekkor leplezték le az iskola falán látható márványtáblát. Az ünnepség során az iskola udvarán álló termetes, közel 150 éves kocsányos tölgyet ünnepélyesen Kiss Ferenc emlékfának nevezték el. Az emlékfá nevét minden látogató elolvashatja a fa alá helyezett oszlop réztábláján. Az iskola tanárai és diákjai minden év április végén a Kiss Ferenc Hét keretében emlékeznek névadójukra.

Egykor a Rívó erdőben állt Kiss Ferenc fája, amely ma már csak a környékeliek emlékezetében él. Az általános iskola a helyi erdészekkel karöltve a jövő év tavaszán az egykori fa helyére egy facsemetét tervez ültetni. Ezzel tovább bővülne az emlékhelyek száma.

Andrési Pál

Hozzászólás...

... a 2004. áprilisi Erdészeti Lapokban dr. Péti Miklós és dr. Papp Tivadar összefoglaló értekezésében megjelent „Az erdőművelés témája az Akadémián” c. tájékoztató cikkéhez.

Én nem tudom. Én nem tudom, hogy minek van Magyarországnak Tudományos Akadémiája? Biztos vagyok benne, hogy ez nem valami hóbort. Mivel az akadémikusok némelyikét személyesen ismerem, teljes meggyőződésemmel, hogy teljesen alkalmasak arra, hogy lerakják egy szakmailag legmegfelelőbb követelményrendszer alapjait. Amelyet – némi kiegészítő vita után – az országgyűlés is jóváhagy. Ez a lehető legfontosabb dolog. Hiszen az ország legértékesebb „első aranyáról” az ERDŐRŐL van szó.

Tisztelt Uraim. Ez lenne a normális. Így lenne jó. Hát akkor miért nem ezt tesszük? – Miféle téves nézet dolgozik

bele a mi szakmánkba? – Meg tudná ezt valaki mondani? – Hát persze. Tudni azt tudná, csak nem akarja. Hiszen a gyeplőt már régen a „lovak lába közé dobták”. Hogy én miért merem mindezt így megírni? – Hogy honnan veszem ehhez a bátorságot? – Hát mert a 41 éves becsületes munkám után, az Erdészeti Lapokból – amelyeket most ráérek részletesen elolvasni és kielemezni – kihallom az ország hivatásos erdészeinek a jankajáltását és felelősségérzetét, valamint erdőföltését.

A magyar erdőterület oly kicsi és oly kevés, hogy nem szabadna különböző érdekeltségi csoportokra „felszabdalni”. Hanem tudományos fórumok erdőkezelési ajánlásait és az erdőtulajdonosok szerepét a legmegfelelőbb formába kéne összehozni.

Hiszen azt „mi erdészek” pontosan tudjuk, hogy miről is van szó? – Igaz persze, hogy a nyerészkedők is.

Schandl Lajos
nyugdíjas erdész